

**Lausunto talouden
tasapainottamisohjelmaan:
Etsivän nuorisotyön tiivistäminen**

ETSIVÄ NUORISOTYÖ

Etsivä nuorisotyö tarjoaa **kynnyksetöntä tukea 15–28-vuotiaille** nuorille ja nuorille aikuisille. Etsivä nuorisotyö on **vaativaa kasvatus-, ohjaus- ja kohtaamistyötä**, jossa nuori kohdataan hänen omista lähtökohdistaan ja elämäntilanteestaan käsin.

“Etsivä nuorisotyö on yksilöllistä tukea tarvitsevien nuorten tavoittamiseen ja rinnalla kulkemiseen perustuvaa työtä.”

Etsivän työn ytimessä

Nuoren tavoittaminen → kohtaaminen ja luottamuksen rakentuminen → tavoitteellinen työskentely ja rinnalla kulkeminen → kiinnittyminen → ongelmien kasautumisen ehkäiseminen

“Etsivä nuorisotyö on sijoitus ihmisarvoon, osallisuuteen ja yhteiskunnan tulevaisuuteen. Se on työtä, jossa yksi kohtaaminen voi muuttaa elämän suunnan.”

SISÄLTÖ JA SIVUNUMEROT:

- Etsivän nuorisotyön perustehtävä ja tavoitteet 4
- Etsivän nuorisotyön arvot ja periaatteet 5
- Etsivän nuorisotyön asiakasmäärien kehitys 6
- Kahden työntekijän resurssi - mitä mahdollistaa? 7
- Etsivän nuorisotyön resurssin tiivistämisen vaikutukset 8
 - Vaikutukset nuoriin 9
 - Vaikutukset työntekijään 10
 - Vaikutukset kaupungille 11
- Nuorisotyöttömyys 12
- Syrjäytymisen kustannukset 13
- Mitä Keuruulaiselle nuorelle kuuluu? 14
- Nuorten viimeaikaisia haasteita 15
- Millaista tukea nuoret tarvitsevat 16
- Nuorten onnistumisia ja etenemisiä 17
- Etsivän nuorisotyön vaikuttavuus 18
- Näkökulmia valtakunnallisesti 19

ETSIVÄN NUORISOTYÖN PERUSTEHTÄVÄ JA TAVOITTEET

”Etsivän nuorisotyön tehtävänä on **tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori** ja auttaa häntä sellaisiin palveluihin ja muun tuen piiriin, joilla **edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille.**” (Nuorisolaki 1285/2016, 10 §)

Etsivä nuorisotyö:

- **tavoittaa** tukea tarvitsevia nuoria ja nuoria aikuisia
 - **kohtaa ja kulkee** rinnalla nuoren eri elämäntilanteissa
 - **vahvistaa** arjen ja elämänhallintaa, itsenäistymistä, osallisuutta, hyvinvointia ja tulevaisuuden suunnittelua
 - **tukee nuoren kiinnittymistä** koulutukseen ja työelämään sekä ohjaa tarvittavien palvelujen ja muun tuen piiriin
 - **vahvistaa osallisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä**
- **Tavoitteena** on kohdata nuori mahdollisimman varhain – ennen kuin ongelmat pitkittyvät ja kasautuvat.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN ARVOT JA PERIAATTEET

Etsivä nuorisotyö perustuu luottamukseen, vapaaehtoisuuteen ja usein pitkäjänteiseen työskentelyyn nuoren omista lähtökohdista käsin.

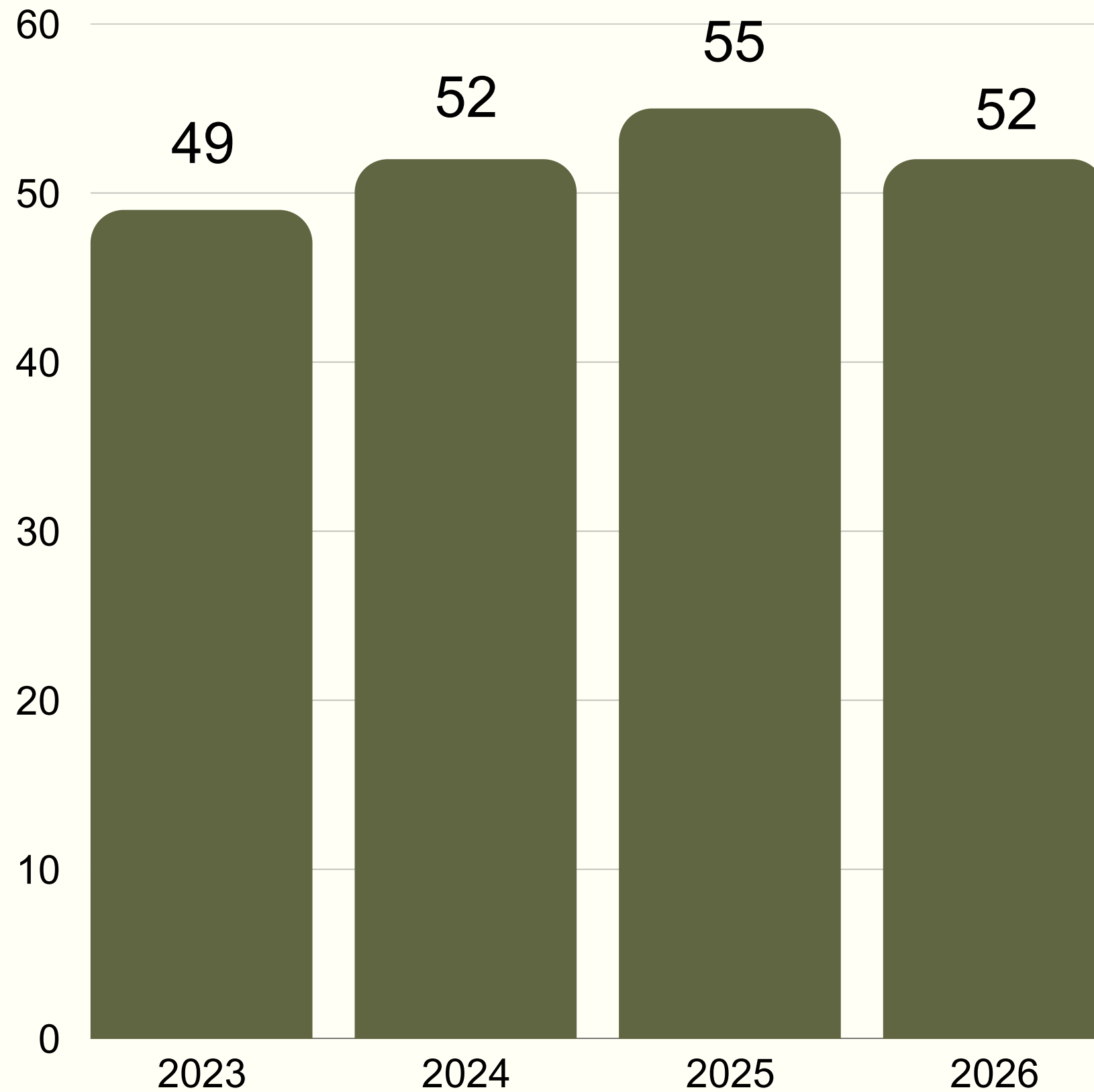
Etsivä nuorisotyö on:

- vapaaehtoista
- luottamuksellista
- maksutonta
- nuorilähtöistä
- rinnalla kulkevaa
- kokonaisvaltaista
- mahdollisimman saavutettavaa

Nuoren omat tavoitteet ohjaavat työskentelyä

Nuorta tuetaan hänen omassa tahdissaan ja elämäntilanteessaan – tavoitteena pysyvämpi kiinnittyminen koulutukseen, työelämään, palveluihin ja yhteiskuntaan.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN ASIAKASMÄÄRIEN KEHITYS

TILANNE 11.9.2026

- Etsivän nuorisotyön asiakasmäärät ovat kasvaneet vuodesta 2023 lähtien. Luvut perustuvat tulleisiin yhteydenottopyyntöihin.
- Asiakasmäärät eivät yksin kuvaa työn määrää. Yksi asiakkuus voi edellyttää, useita yhteydenottoja, tiivistä yhteydenpitoa, tapaamisia, verkostotyötä ja pitkäjänteistä rinnalla kulkemista.
- Työn resurssitarvetta ei tulisi arvioida pelkästään asiakkaiden lukumäärän perusteella.

KAHDEN TYÖNTEKIJÄN RESURSSI - MITÄ MAHDOLLISTAA?

Kahden työntekijän resurssi mahdollistaa nopean, pitkäjänteisen, ennaltaehkäisevän ja työturvallisuuden huomioivan etsivän nuorisotyön toteuttamisen.

- **Nopea tuki:** Palveluiden ulkopuolella olevien nuorten tavoittaminen ja oikea-aikaisen tuen mahdollistaminen. Nopea reagointi mahdollista.
- **Pitkäjänteinen työ:** Tiivis ja tavoitteellinen työskentely nuoren rinnalla. Luottamuksen rakentuminen vaatii aikaa ja pitkäjänteistä yhteydenpitoa.
- **Ennaltaehkäisy:** Työskentely 9.-luokkalaisten ja lukiolaisten kanssa kouluilla. Varhaisella tuella ehkäistään tilanteiden pitkittymistä ja vaikeutumista.
- **Tavoittaminen ja jalkautuminen:** Uusien nuorten aktiivinen tavoittaminen. Kotikäyntien mahdollisuus. Jalkautuminen nuorten pariin ja tapahtumiin.
- **Yhteistyö:** Työparityö, asiakas- ja verkostotyön jakaminen.
- **Muut toimintamuodot:** Ryhmä- ja matalan kynnyksen toiminnan tarjoaminen.
- **Jatkuvuus:** Palvelun jatkuvuuden turvaaminen myös poissaolojen aikana.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN RESURSSIN TIIVISTÄMISEN VAIKUTUKSET

Henkilöstöresurssin puolittuminen muuttaa olennaisesti sitä, mitä etsivässä nuorisotyössä on jatkossa mahdollista tehdä. Tiivistämistä tavoitellaan tilanteessa, jossa etsivän nuorisotyön tarve ja merkitys ovat kasvussa.

Tavoiteltavaa taloudellista säästöä tulee arvioida myös suhteessa siihen, millaisia välillisiä kustannuksia nuorten tilanteiden pitkittymisestä voi myöhemmin aiheutua.

Etsivän nuorisotyön resurssin tiivistäminen tarkoittaa palvelun sisällön ja saatavuuden sekä toimintamahdollisuuksien kaventumista kaikkein heikoimmassa asemassa olevien nuorten ja nuorten aikuisten osalta.

VAIKUTUKSET NUORIIN

Tuen viivästyminen: Yhden työntekijän resurssilla kaikkiin tuen tarpeisiin ei voida vastata nykyisellä laajuudella. Kahdella työntekijällä nuorelle on voitu tarjota tapaamisaika jo muutaman päivän sisällä yhteydenotosta. Viivästynyt tuki voi pahentaa ja pitkittää nuoren tilannetta.

Palvelun jatkuvuuden heikkeneminen: Ainoan työntekijän poissaolo vaikuttaa suoraan nuorten mahdollisuuteen saada etsivän nuorisotyön tukea.

Nuorten tavoittamisen vaikeutuminen: Aikaa uusien ja palvelujen ulkopuolella olevien nuorten aktiiviseen tavoittamiseen jää vähemmän. Osa syrjäytymisvaarassa olevista nuorista voi jäädä kokonaan tavoittamatta.

Kohtaamisen rajoittuminen: Työparin puuttuminen voi estää joidenkin nuorten kohtaamisen tilanteissa, joissa työparia tarvitaan työturvallisuuden vuoksi. Tapaaminen voidaan joutua siirtämään tai jättämään toteuttamatta.

Ryhmätoiminnan päättyminen: Ryhmätoimintaa ei voida toteuttaa yksin turvallisesti, jolloin nuorille tarjolla olevat yhteisölliset ja kynnyksettömät toimintamuodot mahdollisesti lakkaavat.

VAIKUTUKSET TYÖNTEKIJÄÄN

Työturvallisuusnäkökulma

- Kaikkia asiakastilanteita (ml. ryhmätoiminta) ei voida toteuttaa turvallisesti yksin.
- Kotikäynneillä ja vaativissa asiakastilanteissa työparin tarve arvioidaan riskien perusteella. Ilman tarvittavaa työparia tapaamista ei voida toteuttaa.
- Kaikkien asiakastilanteiden vaativuutta tai riskejä ei voida arvioida ennakolta, mikä lisää yksintyöskentelyn riskejä.

Kuormitustekijät

- Työuupumusriski kasvaa työmäärän kasaantuessa yhdelle työntekijälle.
- Yksin työskentely lisääntyy ja vaativat asiakastilanteet jäävät yksin hoidettavaksi.
- Mahdollisuus jakaa vastuuta, arvioida ja reflektoida tilanteita yhdessä poistuu.
- Psykososiaalisen kuormitus kasvaa ja työnohjauksen sekä muun ammatillisen tuen merkitys korostuu. Tämä lisää kustannuksia.

VAIKUTUKSET KAUPUNGILLE

Talous: Tavoiteltu säästö noin 20 000 € vuodessa. Säästöä tulee arvioida suhteessa palvelun heikkenemiseen ja siihen, millaisia kustannuksia nuorten ongelmien pitkittymisestä voi myöhemmin aiheutua.

Palvelujen saatavuus: Henkilöstöresurssin puolittuminen kaventaa merkittävästi kaupungin mahdollisuuksia tavoittaa ja tukea kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia nuoria oikea-aikaisesti.

Muutokset palveluverkossa: Muiden palvelujen saatavuus paikkakunnalla on heikentynyt. Kehitys lisää etsivän nuorisotyön merkitystä kynnyksettömänä, helposti saavutettavana tukena. Palvelujen vähentyessä etsivän nuorisotyön tarve ja rooli nuorten tavoittamisessa, tukemisessa ja palveluihin ohjaamisessa korostuu.

Rahoitus: Valtionavustus 27 500 € / työntekijä. Into ry:n 2.9.2026 Johto puhuu -tilaisuudessa¹¹ saadun tiedon mukaan valtionavustusten ei tällä hetkellä arvioida olevan vähenemässä.

NUORISOTYÖTTÖMYYS

Vuoden 2025 alle 25-vuotiaat työttömät työnhakijat:

- tammikuu: 61
- marraskuu: 55

Vuoden 2026 alle 25-vuotiaat työttömät työnhakijat:

- helmikuu: 69
- maaliskuu: 61
- heinäkuu: 90

Vuoden 2024 nuorisotilastojen mukaan:
syrjäytymisriskissä arvioitiin olevan 165 nuorta (uusin tilasto saadaan 12/2026)

Huom. Osalla nuorista on työnhaku katkennut, eikä sitä ole uudelleen aktivoitu.

Nuorisotyöttömyyden ja nuorten tuen tarpeiden kasvu näkyvät etsivässä nuorisotyössä.

Nuorisotyöttömyys 7/2026	Arvo	Sija koko maassa /165	Muutos vuoden 2026 alusta	Vuosi- muutos, %		Sija koko maassa /229
Mänttä-Vilppula	19,6	65.	-1,7	●	-1,5 %	68.
Virrat	12,8	119.	-9,2	⊖	+5,8 %	91.
Jämsä	25,0	28.	-1,5	⊖	+6,8 %	95.
Keuruu	36,6	2.	+ 9,0	⊖	+37,1 %	191.

SYRJÄYTYMISEN KUSTANNUKSET

Nuorten syrjäytyminen on Suomen suurin ongelma; se on paitsi inhimillinen tragedia, myös yhteiskunnan kannalta jättimäisen haitallista.

Yksi syrjäytynyt/syrjäytetty nuori maksaa yhteiskunnalle noin 90 000 €
28 ikävuoteen mennessä. (Lähde: Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV))

Yhden ikäluokan osalta kustannukset yhteiskunnalle koulutuksen tai työn ulkopuolelle jäämisestä ovat yli 600 miljoonaa euroa. (Lähde Nuorisoala)

Kun ennaltaehkäisevän työn resurssia vähennetään, kasvaa riski ongelmien pitkittymisestä ja raskaampien palvelujen tarpeesta. Siksi 20 000 €:n säästöä tulee tarkastella myös pitkän aikavälin vaikutusten näkökulmasta.

Jos yksikin nuori jää ilman apua ja päätyy pysyvästi työn ja koulutuksen ulkopuolelle, pelkästään toimeentulotuen ja muiden palvelujen lisäkustannukset ylittävät kustannussäästön nopeastikin.

MITÄ KEURUULAISILLE NUORELLE KUULUU?

- Nuoret kokevat yksinäisyyttä, näköalattomuutta ja huolta tulevaisuudesta.
- Täysi-ikäisille nuorille vähemmän osallistumisen mahdollisuuksia.
- Palveluiden ja kohtaamispaikkojen väheneminen lisää kokemusta siitä, ettei Keuruulla ole nuorille paikkaa.
- Liikkuminen on vaikeutunut ja kallistunut. Monen ystävät tai palvelut ovat muualla, mutta matkustamiseen ei aina ole rahaa.
- Taloudelliset huolet kuormittavat: eläminen, asuminen ja arjen kustannukset aiheuttavat jatkuvaa stressiä ja huolta.
- Työpaikkoja ei ole tarjolla.
- Palvelut vaikeammin saavutettavissa.
- Ammatillisten opiskelujen ja TUVA-koulutuksen perässä lähdettävä toiselle paikkakunnalle.
- Terveysteen ja päihteiden käyttöön liittyvät haasteet koskettavat yhä useampaa nuorta.

NUORTEN VIIMEAIKAISIA HAASTEITA

Esimerkkejä:

- taloudelliset haasteet: etuuksien hakeminen, luottotietojen menetys, laskujen maksaminen
- asumiseen liittyvät ongelmat ja asunnottomuus
- riittävän ravinnon saaminen
- päihteiden käyttö
- mielenterveyden haasteet ja riittävän tuen saaminen
- arjenhallinnan vaikeudet
- koulutuksen keskeytyminen
- pitkittynyt työttömyys ja vaikeutta päästä työkokeiluun
- yksinäisyys ja sosiaalinen kuormitus
- vaikeus kiinnittyä palveluihin tai hakea apua

Monella nuorella haasteet kasaantuvat ja vaikuttavat kokonaisvaltaisesti terveyteen ja hyvinvointiin.

MILLAISTA TUKEA NUORET TARVITSEVAT?

Nuoret kaipaavat etsivältä nuorisotyöntekijältä tukea erityisesti:

- keskusteluun ja arjen kuormituksen purkamiseen
- raha-asioihin, etuuksien hakemiseen ja asumiseen
- virasto- ja asiointikäynteihin
- opiskeluvaihtoehtojen pohdintaan tai opiskelujen etenemiseen
- työttömäksi ilmoittautumiseen, työnhakuun ja työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin pääsemiseen
- palveluihin hakeutumiseen ja niihin kiinnittymiseen
- vapaa-aikaan, harrastusmahdollisuuksiin ja sosiaalisiin suhteisiin
- terveyteen ja mielen hyvinvointiin
- päihteiden käytön hallintaan ja kuntoutusvaihtoehtojen pohdintaan

Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorelle turvallisen aikuisen ja rinnalla kulkijan tuen silloin, kun elämäntilanne kuormittaa tai tulevaisuuden suunta on epäselvä.

NUORTEN ONNISTUMISIA JA ETENEMISIÄ

Esimerkkejä:

- peruskoulu saatu suoritettua täysi-ikäisenä
- työkokeilun aloittaminen → osa saanut jatkoa palkkatukityönä
- saanut määräaikaisen työsuhteen
- asunnon saaminen ja sen pysyminen
- laskut saatu maksettua, ei ole mennyt enempää laskuja ulosottoon
- sitoutuminen yhteistyöhön ja työskentelyyn verkoston kanssa
- avokorvaushoidon aloittaminen
- välitystiliasiakkuus
- ammatillisen koulutuksen aloittaminen
- työssäoppimispaikan löytäminen
- kesken jääneiden ammatillisten opintojen jatkaminen

Huom. Pitkäaikaisesti työttömänä olleen nuoren työllistyminen vähentää kaupungin työttömyysetuuksien rahoitusvastuuta.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN VAIKUTTAVUUS

“Laadukkaasti tehty, pitkäjänteinen ja kynnyksettömästi saatavilla oleva etsivä nuorisotyö tavoittelee sosiaalisen luottamuksen sekä yhdenvertaisen ja kestävän kehityksen vahvistumista. Näin se voi pitkällä aikavälillä vähentää korjaavien palvelujen tarvetta sekä viimesijaisista etuuksista ja tulonsiirroista syntyviä kuluja.

Laajoihin rekisteriaineistoihin perustuva vaikuttavuustutkimus osoittaa, että valtakunnallisesti etsivä nuorisotyö on tavoittanut syrjäytymisriskissä olevat nuoret hyvin ja pienentänyt työn ja koulutuksen ulkopuolelle jäämisen todennäköisyyttä selkeästi ja tilastollisesti merkitsevällä tavalla

(Vauhkonen & Hoikkala 2020)”.

Lähde: Etsivän nuorisotyön käsikirja

NÄKOKULMIA VALTAKUNNALLISESTI

- Etsivän nuorisotyön vaikuttavuus syntyy oikea-aikaisesta ja yksilöllisestä tuesta, pitkäjänteisestä suhteesta nuoreen, luottamuksesta sekä nuoren arjen ja toimintakyvyn vahvistumisesta – ei asiakasmääristä.
- Työ edellyttää joustavuutta, liikkuvuutta ja ammatillista harkintaa nuorten yksilöllisten tilanteiden mukaan.
- Valtakunnallinen ohjaus (Opetus- ja kulttuuriministeriö/Lupa- ja valvontavirasto) painottaa työn laatua, tavoitteellisuutta ja yksilöllistä vaikuttavuutta.
- Etsivä nuorisotyö toimii nuoren ja palvelujärjestelmän välisenä sillanrakentajana sekä voi nuoren suostumuksella antaa asiantuntijanäkemyksiä esimerkiksi Kelalle toimeentulotuen perusosan alentamisen kohtuullisuuden arviointia varten.